

Nr 414.

Godkänd av första kammaren den 18 juni 1921.

Godkänd av andra kammaren den 20 juni 1921.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, m. m.

(Bevillningsutskottets betänkande nr 57.)

Till Konungen.

I en den 25 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 149, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Härigenom förordnas, att 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper skall erhålla följande ändrade lydelse:

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 14 saml. Nr 414.

3 §.

1. Avräkningsnota, varom i 2 § förmäles, skall, där ej nedan annorlunda stadgas, vid köp förses med stämpel till följande belopp, nämligen:

a) vid köp av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis 60 öre, då de överlåtna aktiernas, lotternas, andelsbevisens eller delaktighetsbevisens sammanlagda värde icke överstiger 100 kronor, och därutöver 60 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor,

b) vid köp av obligationer 10 öre, då de överlåtna obligationernas sammanlagda värde ej överstiger 100 kronor, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor,

dock att, där den ene kontrahenten är fondhandlare och avtalet avslutas icke för dennes räkning utan i kommission, avräkningsnotan skall förses,

c) vid köp av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis med stämpel av 30 öre, då de överlåtna aktiernas, lotternas, andelsbevisens eller delaktighetsbevisens sammanlagda värde icke överstiger 100 kronor, och därutöver 30 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor, samt

d) vid köp av obligationer med stämpel av 5 öre, då de överlåtna obligationernas sammanlagda värde ej överstiger 100 kronor, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor.

Ävenledes skall, där ej nedan annorlunda stadgas, avräkningsnota vid byte förses med stämpel till följande belopp, nämligen:

e) vid byte av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis 30 öre, då det värde, som enligt 4 § 4 mom. skall i avräkningsnotan upptagas, ej överstiger 100 kronor, och därutöver 30 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor, samt

f) vid byte av obligationer 5 öre, då det värde, som enligt 4 § 4 mom. skall i avräkningsnotan upptagas, ej överstiger 100 kronor, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor.

Med fondhandlare förstås i denna förordning solidariskt bankbolag, bankaktiebolag och fondmäklare ävensom annan, som driver sådan rörelse med fondpapper, att han på grund därav är pliktig föra handelsböcker.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1921 och äger giltighet till och med den 30 juni 1922, med rätt för Konungen att under förordningens giltighetstid, om särskilda förhållanden det påkalla, förordna om nedsättande av de i förordningen stadgade avgifter till lägst

de belopp, varmed avgifter i motsvarande fall utgingo enligt förordningen den 15 augusti 1913 om ändrad lydelse av 3 § i ovannämnda förordning den 6 november 1908.

Av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet inhämtas bland annat, att, sedan chefen för finansdepartementet anmodat bank- och fondinspektionen att inkomma med yttrande, huruvida och i sådant fall för vilken tid bestämmelserna i den uti ämnet nu gällande förordningen den 21 maj 1920 (nr 223) borde erhålla utsträckt giltighet, nämnda ämbetsverk i sitt med anledning härav avgivna utlåtande framhållit den depression på fondmarknaden, som under år 1919 inträtt och sedermera ytterligare tilltagit, och med hänsyn härtill hemställt om dels vidtagande av åtgärder för att de nuvarande provisoriska bestämmelserna angående beloppen av fondstämpelavgiften måtte snarast möjligt ersättas av föreskrifter i ämnet utan begränsad giltighetstid, innefattande jämväl behörighet för Kungl. Maj:t att inom angivna gränser bestämma beloppen för nämnda avgift, dels ock, med tillämpning av de sålunda ifrågasatta nya bestämmelserna, vidtagande av en nedsättning i den för närvarande utgående fondstämpelavgiften, om möjligt till det belopp, varmed densamma utgått före tillkomsten av de provisoriska bestämmelserna på nu ifrågavarande område.

Riksdagen har ansett den statsfinansiella synpunkten böra i förevarande fråga tillmätas avgörande betydelse. Inför svårigheterna att finna täckning för statsverkets nödvändiga utgifter har riksdagen icke funnit sig böra vidtaga åtgärder, genom vilka statsverkets inkomster av fondstämpeln skulle väsentligt nedsättas. Riksdagen har därmed emellertid icke velat underkänna det ovan anförda skäl, som av bank- och fondinspektionen anförts för en sänkning av fondstämpeln. I den mån det statsfinansiella läget kan komma att medgiva en dylik nedsättning, anser riksdagen önskvärt, att åtgärder i sådan riktning vidtagas.

Under den förberedande behandlingen av detta ärende mottog riksdagens bevillningsutskott från styrelsen för Stockholms fondbörs en skrift, däri framställning gjordes om ändring i viss del av 1908 års fondstämpelförordning. Skriften närslutes denna skrivelse såsom bilaga.

I den härigenom uppkomna frågan mottog bevillningsutskottet vidare från finansdepartementet en av t. f. chefen för departementets lagbyrå upprättad, den 17 maj 1921 dagtecknad promemoria, i vilken till en början lämnades följande redogörelse.

»Uti § 15 i den av Kungl. Maj:t den 23 april 1920 fastställda börsordning för Stockholms fondbörs stadgas, att 'å fondbörsen kunna såväl kassaaffärer som tidsaffärer förekomma'. I § 19 meddelas föreskrift, att, 'innan tidsaffärer få förekomma å fondbörsen, skola bestämmelser angående de olika slag av tidsaffärer, vilka må äga rum, ävensom angående villkoren därför av börsstyrelsen underställas Kungl. Maj:ts prövning'.

Med en den 8 mars 1921 dagtecknad skrivelse har nu styrelsen för Stockholms fondbörs till Kungl. Maj:t överlämnat ett förslag till bestämmelser för terminsaffärer å fondbörsen. Samtidigt har börsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t ville för möjliggörande av de i § 13 i berörda förslag omförmälda reportaffärerna föreslå riksdagen vidtagande av vissa ändringar i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Över denna framställning, i vad densamma avser ändring i fondstämpelförordningen, har bank- och fondinspektionen den 23 mars 1921 avgivit ett till finansdepartementet den 26 mars 1921 inkommet utlåtande, däri börsstyrelsens framställning i berörda del tillstyrks.»

I nämnda promemoria anfördes vidare, efter erinran att det återstode att meddela bestämmelser om de särskilda former, under vilka terminsaffärer skulle företagas, följande.

»Arendet är emellertid ännu icke i det skick, att bestämmelser härom kunna utfärdas. Ett avgörande skäl att icke nu meddela sådana föreskrifter synes för övrigt vara den omständigheten, att nuvarande bestämmelser om fondstämpelavgiften torde omöjliggöra införandet av reportaffärer, vilka, enligt vad som uppgives i börsstyrelsens motivering, äro 'med alla terminsaffärer oskiljaktiga'. Att särskilda bestämmelser om stämpelavgifter vid reportavtal påkallas, har av bank- och fondinspektionen bekräftats. Det torde även vara tydligt, att det förslag till rätt för Kungl. Maj:t att i viss mån fatta beslut om nedsättande av fondstämpelavgiften, som i proposition förelagts riksdagen, om det antages, icke möjliggör en sådan stämpelbeläggning, som nu blivit ifrågasatt.

Det förevarande ärendet förelåg icke vid den ordinarie propositionstidens utgång i sådant skick, att proposition i anledning av börsstyrelsens berörda framställning kunnat dessförinnan framläggas för riksdagen.»

Ytterligare uttalades i promemorian önskvärdheten av att, när frågan angående utfärdande av bestämmelser om terminsaffärer å Stockholms fondbörs komme att slutligen företagas, Kungl. Maj:t icke vore bunden av sådana bestämmelser angående fondstämpelavgiften, som måhända omöjliggjorde en rationell lösning av frågan.

Samtidigt med mottagandet av omförmälda promemoria erhöll nämnda utskott meddelande om, att chefen för finansdepartementet anslöte sig till de synpunkter, som i promemorian framförts.

Sedermera mottog utskottet från finansdepartementet ytterligare en av t. f. chefen för lagbyrån avgiven, den 6 juni 1921 dagtecknad promemoria, i vilken anfördes följande.

»Under hänvisning till en av mig till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet den 17 maj 1921 avlåten värdsam promemoria angående eventuella föreskrifter om särskild stämpelavgift vid s. k. reportavtal får jag härmed tillägga, att, därest dylika föreskrifter nu skola meddelas, dessa lämpligen synas kunna erhålla formen av ett tillägg till den i Kungl. Maj:ts proposition nr 149 föreslagna förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, vars rubrik och ingress samtidigt torde omformuleras. Detta tillägg torde kunna ske i ett nytt mom. 5 i 3 § av följande lydelse:

’Slutes reportavtal, skall endast den avräkningsnota förses med stämpel, som gäller den till beloppet större av de båda till reportavtalet hörande affärerna; och skall stämpelavgiften utgå med femtedelen av det belopp, som enligt 1 mom. eljest skolat utgöras, i varje fall dock minst 5 öre.

Skall vid reportavtal icke särskild ersättning erläggas till den andre kontrahenten i avtalet, äge stämpelplikt icke rum.’

Bestämmelsen om tiden för ikraftträdandet torde kunna erhålla exempelvis följande lydelse:

’Denna förordning — — — — den 6 november 1908; dock att de i 3 § 5 mom. meddelade föreskrifter skola tillämpas först från och med dag, som Konungen efter särskild prövning bestämmer.’»

Efter det sålunda en inom finansdepartementet utarbetad avfattning av erforderlig tilläggsbestämmelse blivit ställd till nämnda utskotts förfogande, har utskottet i anledning av vad i denna fråga förekommit, med begagnande av den utskottet jämlikt § 40 riksdagsordningen tillkommande befogenhet, för riksdagen framlagt förslag i ämnet, och har riksdagen — som givetvis icke ingått i någon prövning av frågan om behovet eller lämpligheten av att terminsaffärer införas å Stockholms fondbörs — biträtt utskottets ifrågavarande förslag.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t tillkännagiva, att riksdagen antagit följande förslag till

Förordning

om ändrad lydelse av 3 § i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Härigenom förordnas, att 3 § i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper skall erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

1. Avräkningsnota, varom i 2 § förmäles, skall, där ej nedan annorlunda stadgas, vid köp förses med stämpel till följande belopp, nämligen:

a) vid köp av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis 60 öre, då de överlättna aktiernas, lotternas, andelsbevisens eller delaktighetsbevisens sammanlagda värde icke överstiger 100 kronor, och därutöver 60 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor,

b) vid köp av obligationer 10 öre, då de överlättna obligationernas sammanlagda värde ej överstiger 100 kronor, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor,

dock att, där den ene kontrahenten är fondhandlare och avtalet avslutas icke för dennes räkning utan i kommission, avräkningsnotan skall förses,

c) vid köp av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis med stämpel av 30 öre, då de överlättna aktiernas, lotternas, andelsbevisens eller delaktighetsbevisens sammanlagda värde icke överstiger 100 kronor, och därutöver 30 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor, samt

d) vid köp av obligationer med stämpel av 5 öre, då de överlättna obligationernas sammanlagda värde ej överstiger 100 kronor, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor.

Ävenledes skall, där ej nedan annorlunda stadgas, avräkningsnota vid byte förses med stämpel till följande belopp, nämligen:

e) vid byte av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis 30 öre, då det värde, som enligt 4 § 4 mom. skall i avräkningsnotan upptagas, ej överstiger 100 kronor, och därutöver 30 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor, samt

f) vid byte av obligationer 5 öre, då det värde, som enligt 4 § 4 mom. skall i avräkningsnotan upptagas, ej överstiger 100 kronor, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor.

Med fondhandlare förstås i denna förordning solidariskt bankbolag, bankaktiebolag och fondmäklare ävensom annan, som driver sådan rörelse med fondpapper, att han på grund därav är pliktig föra handelsböcker.

2. — — — —

3. — — — —

4. — — — —

5. Slutets reportavtal, skall endast den avräkningsnota förses med stämpel, som gäller den till beloppet större av de båda till reportavtalet

hörande affärerna; och skall stämpelavgiften utgå med femtedelen av det belopp, som enligt 1 mom. eljest skolat utgöras, i varje fall dock minst 5 öre.

Skall vid reportavtal icke särskild ersättning erläggas till den andre kontrahenten i avtalet, äge stämpelplikt icke rum.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1921 och äger giltighet till och med den 30 juni 1922, med rätt för Konungen att under förordningens giltighetstid, om särskilda förhållanden det påkalla, förordna om nedsättande av de i förordningen stadgade avgifter till lägst de belopp, varmed avgifter i motsvarande fall utgingo enligt förordningen den 15 augusti 1913 om ändrad lydelse av 3 § i ovannämnda förordning den 6 november 1908; dock att de i 3 § 5 mom. meddelade föreskrifter skola tillämpas först från och med dag, som Konungen efter särskild prövning bestämmer.

Stockholm den 20 juni 1921.

Med undersåtlig vördnad:

Bilaga.

Till riksdagens bevilningsutskott.

Sedan Kungl. Maj:t den 25 februari 1921 uti proposition nr 149 föreslagit riksdagen antaga förslag till förordning om ändrad lydelse av § 3 i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, har styrelsen för Stockholms fondbörs uti skrivelse den 8 mars 1921 till Kungl. Maj:t, med överlämnande av förslag till bestämmelser för terminsaffärer å Stockholms fondbörs, hemställt, att Kungl. Maj:t ville i detta sammanhang föreslå innevarande års riksdag vidtagande av vissa för terminsaffärernas införande erforderliga förändringar i oförmälda stämpelförordning.

I och för möjliggörande av terminsaffärers införande å fondbörsen från och med instundande höst, vilket börsstyrelsen för sin del har funnit vara synnerligen önskvärt, tillåter sig börsstyrelsen hos bevilningsutskottet hemställa, att bevilningsutskottet ville i samband med behandlingen av omnämnda kungl. proposition taga under omprövning det av börsstyrelsen väckta förslag om vidtagande av vissa ändringar i 1908 års stämpelförordning.

Stockholm den 25 april 1921.

Å börsstyrelsens vägnar:

HERM. LAMM.

Kurt Belfrage.